

**Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
i Doradztwa Metodycznego w Pabianicach**

Pabianice 95-200, ul. Kazimierza 8, tel. (42) 215-42-42, fax: (42)
215-04-31, e-mail: podn@podn-pabianice.pl, www.podn-pabianice.pl

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PLANU PRACY
POWIATOWEGO OŚRODKA
DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I DORADZTWA METODYCZNEGO
W PABIANICACH
ZA ROK SZKOLNY 2015/2016**

Pabianice, wrzesień 2016

I. Ogólne informacje o placówce.

*Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Doradztwa Metodycznego w Pabianicach,
95-200 Pabianice, ul. Kazimierza 8*

e-mail: podn@podn-pabianice.pl, www.podn-pabianice.pl

Placówka działa od 1 września 2007r.

Organ prowadzący - Powiat Pabianicki

Liczba zatrudnionych nauczycieli konsultantów – 3

Liczba doradców metodycznych z obniżonym pensum realizowanym w PODNiDM w Pabianicach - 4

Liczba umów zleceń podpisanych z pozostałymi doradcami metodycznymi i specjalistami - 48

Oferta PODNiDM w Pabianicach w roku szkolnym 2015/2016 skierowana była do nauczycieli powiatu pabianickiego począwszy od przedszkoli po szkoły ponadgimnazjalne, jak również do pracowników samorządowych i administracji. Swoimi działaniami Ośrodek starał się skutecznie wpływać na podniesienie jakości pracy szkół i placówek oświatowych z terenu miasta Pabianice i Konstantynów Łódzki oraz z gmin: Pabianice, Dłutów, Dobroń, Lutomiersk, Ksawerów. Ogółem placówka wspierała 19 przedszkoli publicznych i 9 niepublicznych, 26 szkół podstawowych, 11 gimnazjów publicznych i 2 niepubliczne, 3 licea ogólnokształcące oraz 3 zespoły szkół zawodowych, dwa zespoły szkół specjalnych, a także Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia w Pabianicach, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Widzewie oraz Młodzieżowy Dom Kultury w Pabianicach.

Oferta edukacyjna PODNiDM na rok szkolny 2015/2016 opracowana była w oparciu o:

- a) kierunki polityki oświatowej państwa,
- b) wymagania edukacyjne stawiane szkołom i placówkom,
- c) wnioski z prowadzonej ewaluacji wewnętrznej,
- d) wnioski z prowadzonego nadzoru pedagogicznego,
- e) rozporządzenia MEN o placówkach doskonalenia,
- f) stale diagnozowane potrzeby środowiska oświatowego.

Zaspokajanie potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty edukacyjnej placówki zostało poszerzone w minionym roku szkolnym o prowadzenie:

- a) procesowego wspomaganie szkół i przedszkoli,
- b) doskonalenia w sieci,
- c) punktu konsultacyjnego dla dyrektorów i nauczycieli,
- d) studiów podyplomowych.

PODniDM w Pabianicach w roku szkolnym 2015/2016 zrealizował wszystkie zadania statutowe starając się aby każde działanie charakteryzowało się jak najwyższą jakością i było korzystne dla każdego odbiorcy usług edukacyjnych ośrodka. Ogółem w roku szkolnym 2015/2016 przeszkolono **2671** nauczycieli. W konkursach organizowanych przez PODniDM w Pabianicach udział wzięło ogółem **1864** uczniów województwa łódzkiego. Każda z dokonanych ewaluacji na zakończenie szkolenia zdecydowanie potwierdziła przydatność danej formy doskonalenia.

Ogólna Informacja o rodzajach i ilości przeprowadzonych form doskonalenia nauczycieli

studia podyplomowe - 2

kursy doskonalące - 11

warsztaty - 88

konferencje - 14

seminaria - 10

szkolenia rad pedagogicznych - 31

zajęcia otwarte - 15

kompleksowe wspomaganie szkół i przedszkoli – 9
sieci współpracy i samokształcenia - 5
targi edukacyjne - 1
forum edukacyjne – 1
inne szkolenia - 5
konkursy - 16
ogółem **208** form doskonalenia

II. Opis sposobu realizacji zadań ogólnych z planu pracy ośrodka

1. Organizacja i prowadzenie doradztwa metodycznego

W roku szkolnym 2015/2016 w ośrodku realizowało swoje zadania **16** nauczycieli doradców metodycznych finansowanych przez poszczególne JST w powiecie pabianickim.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska oświatowego nauczyciele doradcy metodyczni i konsultanci w ramach doradztwa metodycznego prowadzili konsultacje indywidualne lub zespołowe w obszarze swojego przedmiotu, podczas których udzielali specjalistycznych porad z różnych dziedzin, bądź wydawali opinie w określonej sprawie. Szczególną opieką merytoryczną objęci byli początkujący nauczyciele. W konsultacjach uczestniczyło ogółem 234 nauczycieli. Powyższe konsultacje odbywały się w ramach dyżurów nauczycieli konsultantów w ośrodku, dyżurów doradców metodycznych w ośrodku lub w macierzystej szkole. Ponadto w ramach realizowanego procesu kompleksowego wspomagania przez cały rok szkolny odbywały się konsultacje indywidualne lub zespołowe w 9 szkołach i placówkach oświatowych.

Nauczyciele doradcy metodyczni zrealizowali 15 lekcji otwartych w których wzięło ogółem udział 61 nauczycieli. Poza tym w ramach realizowanego procesu kompleksowego wspomagania doradcy metodyczni, nauczyciele konsultanci i specjaliści współpracowali z nauczycielami w tworzeniu scenariuszy lekcji, udzielali konsultacji z zakresu projektowania zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem umiejętności zdobytych w toku szkoleń warsztatowych, jak również uczestniczyli w omawianiu tych lekcji.

Doradztwo przywarsztatowe realizowane było w zakresie:

- a) organizacji warsztatu pracy nauczyciela,
- b) opracowywania scenariuszy zajęć z zastosowaniem metod i form pracy,
- c) wsparcia w wyborze programów i podręczników, opiniowania programów.

Doradcy metodyczni, nauczyciele konsultacji i specjaliści systematycznie wspierali nowatorskie inicjatywy oraz samokształcenie nauczycieli poprzez pomoc w opracowaniu i opiekę nad realizacją programów innowacyjnych w szkołach i przedszkolach. Przykładem tego działania mogą być warsztaty przyrodnicze „Proste doświadczenia i eksperymenty przyrodnicze z wykorzystaniem nowoczesnych technologii”, podczas których nauczyciele mieli możliwość obserwowania doświadczeń przyrodniczych z wodą (zmiana barwy) i cieczą nieniutonowską (z mąką), przygotowanych przez uczniów SP Nr 14 w Pabianicach.

W roku szkolnym 2015/2016 ośrodek zrealizował na zlecenie dyrektorów szkół i placówek oświatowych szkolenia rad pedagogicznych o różnorodnej tematyce zamieszczonej w ofercie edukacyjnej jak i zgodnie z indywidualnymi potrzebami. Ogółem przeprowadzono 31 szkoleń rad pedagogicznych, w których wzięło udział 516 nauczycieli.

W grudniu 2015r. zostało przeprowadzone w 28 placówkach „Badanie potrzeb edukacyjnych środowiska oświatowego powiatu pabianickiego”. Ankietowanych pytano między innymi o praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności nabytych lub poszerzonych i udoskonalonych dzięki szkoleniom PODNiDM. Na pytanie dotyczące podania przykładów zastosowania praktycznego nabytej wiedzy/umiejętności, nauczyciele odpowiadali w następujący sposób, przedstawiony w tabeli.

Tabela Nr 1 Wyniki badania potrzeb edukacyjnych środowiska oświatowego powiatu pabianickiego

SZKOŁY PODSTAWOWE	
1	Tworzenie z uczniami prac plastycznych na zajęciach i kole plastycznym, zmiany w statucie szkoły, przeprowadzanie zajęć komputerowych z zastosowaniem wybranych programów wykorzystywanych podczas szkolenia.
2	Zabawy na lekcji języka angielskiego, pomoc w zrozumieniu treści zadań, teczka z dokumentacją awansu zawodowego, praca z uczniem „trudnym”, rozmowy z rodzicami, zabawy i gry wykorzystane na lekcji matematyki, ćwiczenia rozwijające aparat mowy, kontakt z uczniem i rodzicem.
3	We współpracy z mediatorem została udzielona pomoc dziecku, wiele programów i stron internetowych jest w języku angielskim, lekcje multimedialne, wykorzystuję gotowe materiały na tablicy interaktywnej, na zajęciach z dziećmi, wprowadziłam nowy program Tux Point, ćwiczenia na zajęciach komputerowych, wykorzystanie zdobytej wiedzy w prowadzonych przez siebie lekcjach, ozdoby wykonałam z uczniami na lekcji, wykonanie prac plastycznych, dostępność zabaw i gier na zajęciach komputerowych (bezpieczne strony w Internecie), w czasie zajęć, do przygotowywania pomocy, planowania lekcji, na zajęciach plastycznych.
4	Zastosowanie gier dydaktycznych, zrozumienie trudności i możliwości uczniów młodszych, bieżąco na poszczególnych lekcjach, elementy oceniania kształtującego, studia podyplomowe z oligofrenopedagogiki – pracuję z dziećmi z dysfunkcjami i korzystam na bieżąco ze wskazówek proponowanych na zajęciach.
5	Pomysły prac plastycznych, zabaw, ćwiczenia logopedyczne, różne rodzaje, korzystanie z kart pracy ucznia zamieszczonych na podanych stronach internetowych, zajęcia komputerowe zmieniły nieco formę – często rozkładałam je na cały tydzień nauki, praca z uczniem trudnym, ułatwienia w przygotowaniu pomocy dydaktycznych, wykorzystanie filmów i programów edukacyjnych, wykorzystywałam z dziećmi ozdoby, których nauczyłam się na warsztatach.
6	Korzystanie z tablicy interaktywnej, metoda projektu - ciekawe zabawy ruchowe, zajęcia muzyczne, zajęcia plastyczno-muzyczne, wykorzystanie w prowadzeniu dokumentacji, indywidualizacja w nauczaniu – praca z uczniem uzdolnionym matematycznie, urozmaicenie zajęć, pokazanie nowych form pracy, strona do tworzenia prezentacji, metody aktywizujące z wykorzystaniem technik komputerowych, podczas uroczystości szkolnych.
7	Przekazałam informacje nauczycielom, prezentacje, materiały do lekcji.
8	Zajęcia prowadzone w ramach pracy pedagoga, pogadanka dla rodziców, wykorzystanie wyuczonych zabaw w pracy z dziećmi, wykorzystuję znajomość obsługi tablicy interaktywnej na lekcji, uaktualnienie regulaminu dotyczącego bezpieczeństwa w szkole.
9	Ocena ucznia biorąca pod uwagę jego mocne strony, przedstawienie dzieciom celu zajęć, wybrane metody nauki czytania stosuję na co dzień, stosuję na zajęciach elementy oceniania kształtującego, poznane tańce wykorzystuję podczas pracy na świetlicy.
10	Generator kart pracy (MEN), podczas zajęć, tworzenie regulaminów szkoły, praca z wychowankami, współpraca nauczyciel – uczeń, brak odpowiedzi (4 osoby).
11	Szkolenie nt. wycieczek – stworzenie regulaminu organizacji wycieczek szkolnych, dostosowanie do indywidualnych potrzeb uczniów, doskonalenie do indywidualnych potrzeb uczniów, dostosowanie planów/rozkładów nauczania do możliwości dziecka i szkoły, dostosowanie podstawy programowej

	do możliwości i potrzeb szkoły – dziecka (2 wskazania), przeprowadzenie sprawdzianu, zorganizowanie dodatkowych zajęć przygotowujących do sprawdzianu.
12	Korzystanie z Internetu.
GIMNAZJA	
1	Zadania na lekcji, podczas pracy na lekcji, wykorzystanie materiałów przyrodniczych na lekcji plastyki, zastosowanie metod pracy z uczniami ze SPE, metody pracy z dziećmi podczas lekcji, praca z dziećmi w klasach integracyjnych – dostosowanie metod pracy do możliwości ucznia, stosowanie praktycznych wskazówek, wyjaśnianie na bieżąco zaistniałych sytuacji problemowych, stosuję wskazówki, zalecenia i porady na lekcjach, zajęciach dodatkowych i rewalidacyjnych
2	Metody aktywizujące, łagodzenie sytuacji wychowawczych, gry uczniowskie, praca nad zmianą procedury wystawiania oceny z zachowania.
3	Techniki motywujące do nauki, opracowanie w sposób właściwy dokumentów potrzebnych do teczek dla nauczyciela dyplomowanego, praca z uczniem słabym i zdolnym, udzielanie pomocy uczniom, wykorzystanie TI na lekcjach, przygotowanie szkolnego Systemu doradztwa zawodowego, warsztaty, zajęcia otwarte z udziałem doradcy, uczniowie pracują metodą Web Quest, metody zapamiętywania, zwracam uwagę na zadania, które sprawiają uczniom największą trudność, projekty szkolne, przeprowadzenie warsztatów z cyberprzemocy.
SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE	
1	Indywidualne podejście do ucznia, tabele – zestawienia frekwencji, organizacja wycieczek, awans zawodowy, e-dziennik, współpraca z rodzicami, wyliczanie stażu pracy/prawa do emerytury.
2	Łatwiej zarządzam własnym czasem, planuję, prowadzę zajęcia dodatkowe z fizyki dla ucznia z zespołem Aspergera, pracuję z uczniami – po warsztatach z nowej matury, sposób postępowania z uczniem z zespołem Aspergera, dostosowuję zadania do nowej matury, ćwiczenia na lekcji, metody nauczania.
3	Rejestracja uczniów na platformie podczas zagranicznych praktyk uczniów, pomoc uczniowi w wyborze zawodu, ćwiczenia z pracy z uczniem – metody aktywizujące, ćwiczenia w pracy z uczniem trudnym, doradztwo zawodowe w szkole, scenariusze.
4	Ocenianie kształtujące, ułatwiło mi to wybranie podręcznika do nowej podstawy programowej, metody pracy, przygotowanie uczniów do egzaminu maturalnego, podczas zastępstwa na lekcji przyrody, metody aktywizujące.
5	Przygotowanie uczniów do egzaminu maturalnego z języka polskiego, zanalizowałam, jakich uczniów mam w poszczególnych klasach (wzrokowcy, słuchowcy itd.) i dostosowuję do nich zadania, w przygotowaniu i prowadzeniu zajęć staram się uwzględniać teorię wielorakich inteligencji, korekty w statucie szkoły.
6	Określenie stylów uczenia się uczniów w klasie wychowawczej, diagnoza ucznia – dobór metod i form pracy, metody dydaktyczne – do wykorzystania przez nauczycieli różnych przedmiotów podnoszące jakość pracy, kontroli dziennika.

2. Organizacja i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli wynikającego z głównych kierunków polityki oświatowej oraz wprowadzonych zmian w systemie oświaty – wspomaganie szkół i placówek, prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia

Głównymi kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2015/2016 było:

- a) wzmocnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych,
- b) podniesienie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez zaangażowanie przedstawicieli partnerów społecznych w dostosowywanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- c) rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży,
- d) edukacja matematyczna i przyrodnicza w kształceniu ogólnym.

Wszystkie powyższe priorytety zostały uwzględnione w planie pracy i ofercie edukacyjnej ośrodka na rok szkolny 2015/2016.

Celem realizacji pierwszego z priorytetów ośrodek zorganizował dwa szkolenia rad pedagogicznych oraz szkolenie dla nauczycieli w zakresie udzielania pierwszej pomocy, przeprowadzone przez ratownika - Rafała Wojdałę z Ochotniczego Sztabu Ratowniczego w Pabianicach.

Celem wprowadzenia przez dyrektorów szkół i przedszkoli ujednoliconych w powiecie pabianickim procedur postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika na teren placówki oświatowej oraz podłożenia materiałów wybuchowych, ośrodek zorganizował szkolenie „Zasady postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika na teren obiektu oświatowego”, przeprowadzone przez asp. sztab. Dariusza Biegańskiego z Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach. W szkoleniu uczestniczyło 54 dyrektorów i wicedyrektorów przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, placówek oświatowych oraz pracowników JST.

Przykładem realizacji drugiego priorytetu są zorganizowane przez ośrodek we współpracy z ZS Nr 3 w Pabianicach następujące konkursy:

- a) „Twój zawód – Twoja Kariera” z zaangażowaniem przedstawicieli z Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pabianicach.
- b) „Kreator”, który zaangażował do współpracy partnerów społecznych takich jak sieć hurtowni fryzjersko-kosmetycznych „Unifryz” oraz salon fryzjerski Atelier Stylu Daniel Wawrzyniak.

Współpraca ośrodka z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką w Łodzi - filia w Pabianicach przy realizacji sieci bibliotekarzy powiatu pabianickiego pozwoliła na rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży – realizację trzeciego priorytetu MEN. W ramach tej sieci ośrodek współorganizował:

- a) II Czytelniczą Grę Miejską skierowaną do uczniów klas szóstych szkół podstawowych powiatu pabianickiego.
- b) Akcję promującą czytelnictwo „Zaczytaj się w Pabianicach” skierowaną do mieszkańców Pabianic i okolic, zrealizowaną z udziałem Starosty Pabianickiego i Prezydenta Miasta Pabianic.

Innym wspólnym zadaniem zrealizowanym przez ośrodek z PBW w Łodzi – filia w Pabianicach był konkurs „Piękno i różnorodność opisu przyrody w literaturze” dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.

Przykładem realizacji czwartego z priorytetów MEN jest realizacja I Forum Liderów Edukacji powiatu pabianickiego pod hasłem „Szkoła – społecznością uczącą się”. W programie forum znalazły się między innymi wykłady na temat „Uczeń w roli badacza przyrody” oraz zostały zaprezentowane nowoczesne technologie w nauczaniu przyrody i matematyki. Celem upowszechnienia głównych kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2015/2016 zorganizowano konferencję inaugurującą pracę PODNiDM pod hasłem „Przywództwo edukacyjne liderów, a rozwój szkół

i przedszkoli w powiecie pabianickim”, podczas której zaprezentowano zmiany w nadzorze pedagogicznym i głównych kierunkach polityki oświatowej państwa. Uczestnicy konferencji wysłuchali również wykładu nt. ”Przywódczość edukacyjna, a rozwój szkoły” oraz zaprezentowano nowatorskie pomysły i rozwiązania na rzecz efektywności pracy szkoły.

W drugim roku działania Punktu Konsultacyjnego mediator i pedagog udzielali konsultacji indywidualnych i grupowych dotyczących rozwiązywania sytuacji trudnych i konfliktowych dla dyrektorów oraz nauczycieli ze szkół i przedszkoli w powiecie pabianickim.

Osiągnięto następujące efekty:

- a) opracowanie metod i form rozwiązywania sytuacji trudnej, konfliktowej w 3 szkołach/placówkach,
- b) opracowanie planu przebiegu procesu 3 mediacji,
- c) przygotowanie 1 dokumentacji do Sądu Rodzinnego,
- d) rozmowy z 9 osobami uczestniczącymi w konflikcie spoza Rady Pedagogicznej.

Wnioski z pracy Punktu Konsultacyjnego oraz analizy ankiety ewaluacyjnej:

- a) wyniki ewaluacji wskazują, że dyrektorzy szkół podkreślają potrzebę istnienia Punktu Konsultacyjnego jako istotnego podmiotu współpracy przy rozwiązywaniu konfliktów szkolnych z udziałem nauczycieli i rodziców. Porównując liczbę przeprowadzonych mediacji w poprzednim roku szkolnym i w roku szkolnym 2015/2016 można stwierdzić, iż wzrosła ona dwukrotnie,
- b) udział mediatora w zaistniałych sytuacjach konfliktowych w szkole pomógł zanalizować źródło konfliktu, wyjaśnić sytuację kryzysową i znaleźć efektywne rozwiązanie satysfakcjonujące skonfliktowane strony,
- c) mediator z ośrodka udzielił szkołom wsparcia także w zakresie przygotowania dokumentacji dyrektora z przebiegu procesu rozwiązania konfliktu na wniosek Kuratorium Oświaty w Łodzi,
- d) w wybranych przypadkach przygotowana dokumentacja dyrektora z przebiegu procesu rozwiązania konfliktu została wykorzystana do skierowania sprawy do Sądu Rodzinnego,
- e) działalność mediatora pomogła dyrektorom szkół i przedszkoli realizować obowiązek statutowy dotyczący wykorzystania mediacji w rozwiązywaniu konfliktów,
- f) zasada poufności, dyskrecji i anonimowości stosowana przez mediatora w Punkcie Konsultacyjnym spowodowała wzrost zaufania dyrektorów i nauczycieli do tej formy oferty edukacyjnej ośrodka.

We współpracy z PTTK w Pabianicach ośrodek zorganizował dla dyrektorów i wicedyrektorów szkół i placówek oświatowych powiatu pabianickiego seminarium wyjazdowe w Góry Świętokrzyskie, podczas którego zostały przeprowadzone szkolenia nt: „Bezpieczeństwo wycieczek szkolnych – odpowiedzialność dyrektora i nauczyciela”, „Efektywne zarządzanie szkołą/placówką oświatową”, „Dyrektor szkoły/placówki oświatowej jako coach i mentor”, „Rola krajoznawstwa i turystyki szkolnej w edukacji”. Celem seminarium była nie tylko realizacja programu szkoleniowego, ale także wzmocnienie współpracy i wymiany doświadczeń dyrektorów placówek oświatowych różnych typów i etapów edukacyjnych. Doskonalenie zrealizowane zostało z udziałem ekspertów zewnętrznych.

Informacja o ilości i rodzajach przeprowadzonych form doskonalenia nauczycieli oraz ilości przeszkolonych nauczycieli

Tabela Nr 2. Zestawienie liczbowe planowanych i zrealizowanych form doskonalenia nauczycieli:

Rodzaj edukacji/obszaru	Ilość form planowanych w ofercie zatwierdzonej w dn. 25.08.2015r.	Ilość dodatkowo zaproponowanych form	Ilość form zrealizowanych w ramach oferty
Edukacja przedszkolna	12	1	13
Edukacja wczesnoszkolna, w tym wspieranie rozwoju dziecka młodszego w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego	24	0	21
Edukacja humanistyczna	27	1	20
Edukacja matematyczna i informatyczna	16	1	12
Edukacja przyrodnicza	6	1	6
Edukacja językowa	7	1	8
Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach. Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży	9	1	9
Opieka i wychowanie. Edukacja włączająca uczniów niepełnosprawnych	15	0	15
Kształcenie i doradztwo zawodowe	17	0	18
Prawo oświatowe, w tym awans zawodowy nauczycieli wszystkich szczebli	7	1	6
Szkolenia dla kadry kierowniczej i liderów WDN	8	3	6
Kursy doskonalące i inne szkolenia dla nauczycieli	21	0	7
Lekcje otwarte i koleżeńskie	18	1	15
Praca z uczniem zdolnym, w tym konkursy	22	1	18
RAZEM	209	12	174

Zestawienie liczbowe przeszkolonych nauczycieli na poszczególnych formach doskonalenia zawodowego nauczycieli

Tabela Nr 3. Edukacja przedszkolna

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Warsztat metodyczny	Dziecko z obniżoną sprawnością motoryczną	24
2.	Konferencja	Dziecko z obniżoną sprawnością motoryczną	4
3.	Warsztat metodyczny	Edukacja przez ruch – wykorzystanie propozycji D. Dziamskiej	10
4.	Lekcja otwarta	Metoda ruchu rozwijającego W. Sherborne	1
5.	Warsztat metodyczny	Język angielski w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej (1) – Po co i jak uczyć małe dzieci?	10
6.	Warsztat metodyczny	Język angielski w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej (2) – TPR (Total Physical Response), czyli ruch w grach i zabawach językowych	10
7.	Warsztat	Język angielski w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej (3) –	7

	metodyczny	Piosenka dobra na wszystko	
8.	Warsztat metodyczny	Język angielski w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej (4) – Drama i inne „sztuczki” teatralne	7
9.	Warsztat metodyczny	AUTYZM – wczesna interwencja	11
10.	Warsztat metodyczny	Tablet w przedszkolu/szkole	3
11.	Kurs doskonalący	Bajkoterapia w edukacji	15
12.	Kurs doskonalący	Teatr i drama w edukacji przedszkolnej	10
13.	Warsztat metodyczny	Dobór i adaptacja programów nauczania	5
razem			117

Tabela Nr 4. Edukacja wczesnoszkolna, w tym wspieranie rozwoju dziecka młodszego w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Warsztat metodyczny	Zabawy muzyczne i taneczne dla dzieci w młodszym wieku szkolnym i przedszkolnym	21
2.	Warsztat metodyczny	Jesień w plastyce – wykorzystanie materiałów przyrodniczych	18
3.	Warsztat metodyczny	Wykorzystanie tablicy interaktywnej w edukacji wczesnoszkolnej i wychowaniu przedszkolnym	5
4.	Warsztat metodyczny	Dekoracje zimowe i świąteczne – wykorzystanie różnorodnych technik plastycznych	30
5.	Warsztat metodyczny	Muzyka i instrumenty perkusyjne – zabawy rozwijające kreatywność dziecka	16
6.	Warsztat metodyczny	Krok do twórczości – praca twórcza z małym dzieckiem	11
7.	Warsztat metodyczny	Wiosna w plastyce – dekoracje świąteczne	23
8.	Konferencja	Planowanie procesu kształcenia w klasie II szkoły podstawowej z wykorzystaniem podręcznika „Nasza szkoła” M. Lorek	4
9.	Warsztat metodyczny	Planowanie procesu kształcenia w klasie I szkoły podstawowej z wykorzystaniem „Elementarza” M. Lorek	8
10.	Warsztat metodyczny	Gry i zabawy matematyczne dla uczniów klas młodszych szkoły podstawowej	18
11.	Warsztat metodyczny	Ćwiczenia logopedyczne dla całej klasy pierwszej	17
12.	Zajęcia otwarte	Zajęcia otwarte dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej „Dodawanie i odejmowanie w zakresie 9”	7
13.	Konferencja	Neurodydaktyka w kształceniu dzieci w wieku wczesnoszkolnym	8
14.	Kurs doskonalący	Zajęcia komputerowe w klasach I-III metodyka nauczania	9
15.	Warsztat metodyczny	Reklama w Internecie – zagrożenia	2
16.	Kurs doskonalący	Emocje w ruchu - Arteterapia– zabawy dramowe i muzykoterapeutyczne, chreoterapeutyczne	6
17.	Warsztat metodyczny	Istotna rola prawidłowej emisji głosu wśród dzieci	13
18.	Warsztat metodyczny	Jak bawić się matematyką?	28
19.	Konferencja	Dostosowanie wymagań do potrzeb i możliwości uczniów w procesie	11

		dydaktyczno-wychowawczym	
20.	Lekcja otwarta	Lekcja otwarta w klasie II – zajęcia polonistyczne i matematyczne „W leśnej pasiecie. Pszczoły”	-
21.	Warsztat metodyczny	Głos w arteterapii	14
razem			269

Tabela Nr 5. Edukacja humanistyczna

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Zajęcia koleżeńskie	Klub Kreatywnego Nauczyciela Polonisty „Wzajemne obserwacje jako sposób na podnoszenie jakości pracy?”	2
2.	Zajęcia otwarte	Czytasz, więc wiesz! Niestandardowe sposoby omawiania lektury szkolnej	4
3.	Warsztat metodyczny	Klub Kreatywnego Nauczyciela Polonisty – Jak radzić sobie z prowokacyjnym zachowaniem uczniów?	6
4.	Lekcja otwarta	W poszukiwaniu twórczych rozwiązań. O efektywnym nauczaniu na lekcjach polskiego	4
5.	Warsztat metodyczny	Analiza matury z języka polskiego. EWD w szkole ponadgimnazjalnej	2
6.	Warsztat metodyczny	Metody motywujące do nauki na lekcjach języka polskiego	3
7.	Warsztat metodyczny	Nowoczesne technologie w pracy nauczyciela języka polskiego	1
8.	Warsztat metodyczny	Wypowiedź argumentacyjna w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej	4
9.	Konferencja	Tablica interaktywna w pracy nauczyciela języka polskiego i historii	4
10.	Warsztat metodyczny	Analiza wyników egzaminu gimnazjalnego z historii i wos-u	6
11.	Seminarium	Poznajemy historię naszego rejonu. Pabianice ośrodkiem przemysłu włókienniczego w drugiej połowie XIX wieku	5
12.	Warsztat metodyczny	Aktywizujące metody pracy na historii i wos-ie	5
13.	Warsztat metodyczny	Ocenianie kształtujące na lekcjach wiedzy o społeczeństwie	4
14.	Warsztat metodyczny	Metoda projektu na lekcjach historii i wos-u	4
15.	Warsztat metodyczny	Jak należy współpracować z organizacjami społecznymi w zakresie wychowania patriotycznego młodzieży	5
16.	Warsztat metodyczny	II Czytelnicza Gra Miejska (Spotkanie inauguracyjne prac w nowym roku szkolnym 2015/2016. Omówienie Czytelniczej Gry)	11
17.	Warsztat metodyczny	Propagowanie nowych form współpracy biblioteki szkolnej z Radą Pedagogiczną	7
18.	Warsztat metodyczny	Doskonalenie warsztatu pracy. Praca z programem bibliotecznym „MOL”	9
19.	Warsztat metodyczny	Rozważania filozoficzne jako metoda pracy na lekcjach	11
20.	Happening czytelniczy	„Zaczytaj się w Pabianicach”	150
razem			247

Tabela Nr 6. Edukacja matematyczna i informatyczna

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Konferencja	Zmiany w podejściu do kształcenia matematycznego uczniów klas czwartych w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku	6

		szkolnego	
2.	Warsztat metodyczny	Analiza sprawdzianu z matematyki. EWD w szkole podstawowej	1
3.	Warsztat metodyczny	Analiza egzaminu gimnazjalnego z matematyki. EWD w gimnazjum	2
4.	Warsztat metodyczny	Analiza matury z matematyki. EWD w szkole ponadgimnazjalnej	2
5.	Warsztat metodyczny	Prace badawcze na lekcjach matematyki – jak uczyć twórczo i nieschematycznie	4
6.	Warsztat metodyczny	Nauczanie i uczenie się z e-podręcznikiem	6
7.	Warsztat metodyczny	Ocenianie kształtujące i orientujące na lekcjach matematyki	4
8.	Warsztat metodyczny	Arkusz kalkulacyjny – to jest proste!	9
9.	Lekcja otwarta	Zastosowanie arkusza kalkulacyjnego w szkole	6
10.	Lekcja otwarta	Praca z edytorem tekstu i w chmurze	4
11.	Lekcja otwarta	Multimedia na lekcjach matematyki	3
12.	Warsztat metodyczny	Korzystanie z programów w chmurze	4
razem			51

Tabela Nr 7. Edukacja przyrodnicza

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Warsztat metodyczny	Proste doświadczenia i eksperymenty na lekcjach przyrody	14
2.	Warsztat metodyczny	Ocenianie kształtujące na przyrodzie i geografii - jak to robić w praktyce?	13
3.	Konferencja	Uroczyste podsumowanie Wojewódzkiego i Powiatowego konkursu geograficzno – turystyczno – ekologicznego „Przez łądy, morza i oceany... – kraje skandynawskie i województwo łódzkie”	16 uczniów 18 nauczycieli
4.	Warsztat terenowy	Wycieczka ekologiczna do Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki	32 uczniów 9 nauczycieli
5.	Konferencja	Konferencja podsumowująca realizację zadania „Edukacja ekologiczna i regionalna PODNiDM w Pabianicach”	14
6.	Warsztat metodyczny	Proste doświadczenia i eksperymenty przyrodnicze z wykorzystaniem nowoczesnych technologii	14
razem			48 u 82 n

Tabela Nr 8. Edukacja językowa

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Warsztat metodyczny	Metoda Dennisona-elementy kinezylogii edukacyjnej wspierające proces uczenia się	2
2.	Kurs doskonalący	Psycholingwistyka. Motywowanie uczniów do aktywnego uczenia się	8
3.	Warsztat metodyczny	Jak wykorzystać tablicę interaktywną na lekcjach języka obcego?	7
4.	Spotkanie	Spotkanie organizacyjno – programowe dla nauczycieli języków obcych	10
5.	Kurs doskonalący	Kurs języka angielskiego na poziomie A1 - podstawowym	14

6.	Kurs doskonalący	Kurs języka angielskiego na poziomie A2 niższym średnio-zaawansowanym	10
7.	Kurs doskonalący	Kurs języka angielskiego na poziomie A2 niższym średnio-zaawansowanym	12
8.	Kurs doskonalący	Kurs języka niemieckiego dla początkujących	11
razem			74

Tabela Nr 9. Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach. Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Warsztat metodyczny	Uczeń ofiarą przemocy. Jak pomóc ofiarom przemocy, agresorom i świadkom zdarzenia?	4
2.	Warsztat metodyczny	Profilaktyka zagrożeń wśród dzieci i młodzieży	13
3.	Warsztat metodyczny	Bezpieczeństwo dzieci w Internecie – Cyberprzemoc	6
4.	Warsztat metodyczny	Młodzież zapobiega pożarom – problemy bezpieczeństwa pożarowego	3
5.	Warsztat metodyczny	Pierwsza pomoc – postępowanie podczas wypadków na terenie szkoły	13
6.	Seminarium	Przepisy ruchu drogowego dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego	4
7.	Warsztat metodyczny	Udzielanie pierwszej pomocy	15
8.	Warsztat metodyczny	Przemoc i agresja w szkole	10
9.	Warsztat metodyczny	Nowe zagrożenia dla naszej prywatności –Stalking i trolling	13
razem			81

Tabela Nr 10. Opieka i wychowanie. Edukacja włączająca uczniów niepełnosprawnych

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Warsztat metodyczny	Jak skutecznie współpracować z rodzicami?	5
2.	Warsztat metodyczny	Uczniowie ze SPE w szkołach ogólnodostępnych	4
3.	Warsztat metodyczny	Obowiązek szkolny i obowiązek nauki	4
4.	Seminarium	Czas wolny dzieci i młodzieży a zapobieganie zagrożeniom	5
5.	Konferencja	Jak przekonać rodzica do współpracy?	6
6.	Warsztat metodyczny	Sytuacje kryzysowe w klasie szkolnej i sposoby ich przewycięzania	8
7.	Warsztat metodyczny	Uczeń autystyczny w szkole	7
8.	Zajęcia otwarte	Jak pracować z uczniami, by zapewnić każdemu warunki niezbędne do jego rozwoju?	5
9.	Warsztat metodyczny	Model pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole podstawowej i gimnazjum	18
10.	Warsztat metodyczny	Kształcenie uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną	9
11.	Warsztat metodyczny	Model pracy z uczniem z chorobą przewlekłą	13
12.	Warsztat metodyczny	Model pracy z uczniem z autyzmem	38
13.	Warsztat metodyczny	Model pracy z uczniem z ADHD	32

14.	Warsztat metodyczny	Jak zapewnić nauczycielowi sukces w pracy	5
15.	Warsztat metodyczny	Postawy rodziców. Jak z nimi współpracować?	6
razem			165

Tabela Nr 11. Kształcenie i doradztwo zawodowe

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Warsztat metodyczny	Tworzenie Wewnętrznych Systemów doradztwa zawodowego w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej	13
2.	Lekcja otwarta	Komunikacja społeczna	6
3.	Warsztat metodyczny	Kwalifikacje i kompetencje oczekiwane przez pracodawców od absolwentów kształcenia zawodowego	5
4.	Warsztat metodyczny	Planowanie zajęć z doradztwa zawodowego w ramach projektów unijnych	5
5.	Warsztat metodyczny	Narzędzia diagnostyczne i materiały metodyczne w doradztwie zawodowym	5
6.	Warsztat metodyczny	Jak pomóc dziecku wybrać zawód?	4
7.	Lekcja otwarta	Wzrost i rozwój gospodarczy	5
8.	Lekcja otwarta	Wybór zawodu i ścieżki kształcenia decyzją przemyślaną	10
9.	Warsztat metodyczny	Doradztwo zawodowe i planowanie ścieżki kształcenia na godzinach wychowawczych	4
10.	Warsztat metodyczny	Jak zachęcić młodzież do planowania kariery?	5
11.	Warsztat metodyczny	Przygotowanie ucznia szkoły ponadgimnazjalnej do poruszania się po rynku pracy	6
12.	Lekcja otwarta	System bankowy w gospodarce rynkowej	4
13.	Warsztat metodyczny	Jak promować szkolnictwo zawodowe?	5
14.	Warsztat metodyczny	Wsparcie wychowawcy gimnazjum w zakresie doradztwa zawodowego	4
15.	Lekcja otwarta	Formy organizacyjno – prawne działalności gospodarczej	6
16.	Warsztat metodyczny	Poradnictwo zawodowe w szkole podstawowej	4
17.	Warsztat metodyczny	Portfolio zawodowe ucznia narzędziem zarządzania własnymi kompetencjami	5
18.	Konferencja	Podsumowanie pracy w ramach doradztwa zawodowego i przedmiotów zawodowych, ekonomicznych	4
razem			136

Tabela Nr 12. Prawo oświatowe, w tym awans zawodowy nauczycieli wszystkich szczebli

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Seminarium	Uprawnienia emerytalne nauczycieli	39
2.	Seminarium	Uprawnienia zdrowotne nauczycieli	16
3.	Kurs doskonalący	Od stażysty do dyplomowanego – czyli awans zawodowy nauczycieli	34
4.	Seminarium	Ocenianie w szkole po zmianach od września 2015r.	2
5.	Seminarium	Zmiany w statucie szkoły	6
6.	Seminarium	Prawo wewnętrzne ze szczególnym uwzględnieniem statutu szkoły	35
razem			132

Tabela Nr 13. Szkolenia dla kadry kierowniczej i liderów WDN

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Warsztat metodyczny	Przydatność umiejętności coachingowych dyrektora w budowaniu efektywnych zespołów	5
2.	Konferencja inauguracyjna	Konferencja inauguracyjna pracę Ośrodka w nowym roku szkolnym 2015/16: „Przywództwo liderów edukacji a rozwój szkół i przedszkoli w powiecie pabianickim”	53
3.	Konferencja wyjazdowa	Szkolenie wyjazdowe (seminarium) dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych powiatu pabianickiego w Góry Świętokrzyskie	38
4.	Forum	I Forum Liderów Edukacji Powiatu Pabianickiego	75
5.	Szkolenie	Prawo wewnątrzszkolne ze szczególnym uwzględnieniem statutu szkoły	37
6.	Szkolenie	Zasady postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika na teren obiektu oświatowego	54
razem			262

Tabela Nr 14. Inne kursy doskonalące i szkolenia dla nauczycieli

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość n-li
1.	Warsztat metodyczny	Praca nad głosem jako doskonała autoterapia pedagoga	3
2.	Warsztat metodyczny	W zdrowym ciele zdrowy głos, czyli jak dbać i go ćwiczyć, aby pięknie brzmiał	7
3.	Warsztat metodyczny	Prawidłowa emisja głosu kluczem do sukcesu zawodowego	3
4.	Kurs doskonalący	„Kierownik wycieczki szkolnej” – szkolenie z wykorzystaniem platformy e-learningowej PODNiDM	23 (I edycja) 17 (II edycja)
5.	Konferencja/ Targi	Ekologiczno – Przyrodnicze Targi Edukacyjne PODNiDM	41
6.	Warsztat metodyczny	Wyszukiwanie informacji w katalogu Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej – Filii w Pabianicach	7
7.	Warsztat metodyczny	Wpływ zdrowego odżywiania na urodę i funkcjonowanie organizmu	9
razem			110

Tabela Nr 15. Szkolenie Rad Pedagogicznych

Lp.	Zrealizowany temat szkolenia	Ilość szkoleń z tego tematu	Ilość n-li
1.	Metoda projektów w edukacji wczesnoszkolnej	1	12
2.	Gry i zabawy matematyczne	1	16
3.	Zabawy z chustą animacyjną	1	6
4.	Metoda projektów w przedszkolu i edukacji wczesnoszkolnej	1	8
5.	Ochrona danych osobowych	2	73
6.	Pierwsza pomoc – postępowanie podczas wypadków na terenie szkoły	2	33
7.	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	5	97
8.	Priorytety MEN w wychowaniu przedszkolnym	1	10
9.	Kształtowanie umiejętności kluczowych w procesie nauczania i uczenia się	2	35
10.	Innowacje pedagogiczne	1	15
11.	Mocne i słabe strony szkoły w kontekście analizy wyników sprawdzianu	4	71
12.	Różni uczniowie, różne style nauczania – jak to pogodzić w klasie szkolnej?	2	38
13.	Mocne i słabe strony szkoły w kontekście analizy wyników egzaminu gimnazjalnego	1	21

14.	Praca w przedszkolu zgodnie z teorią inteligencji wielorakich Gardnera	2	14
15.	Przemoc i agresja w szkole	1	14
16.	Gry planszowe rozwijające kreatywność dziecka w wieku przedszkolnym	1	9
17.	Współpraca z rodzicami – potrzeby i oczekiwania rodziców i nauczycieli, komunikacja interpersonalna	1	12
18.	Tworzenie programów innowacyjnych	1	25
19.	Ewaluacja zewnętrzna i wewnętrzna w przedszkolu	1	7
razem		31	516

Tabela Nr 16. Praca z uczniem zdolnym, w tym konkursy PODNiDM

Lp.	Forma	Zrealizowany temat szkolenia/nazwa konkursu	Ilość uczniów
1.	Warsztat metodyczny	Rozwijanie wokalnie-aktorskich umiejętności dziecka i przygotowanie do występów	7
2.	Seminarium	Z kulturą przez wieki. Seminarium poetycko- muzyczne	155
3.	Konkurs	Konkurs Wojewódzki dla gimnazjalistów: „Przez łądy, morza i oceany..- Polska i woj. łódzkie”	676
4.	Konkurs	Konkurs Powiatowy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu pabianickiego: „Przez łądy, morza i oceany- Polska i woj. łódzkie”	46
5.	Konkurs	„Matematyka z Mikołajem” - Konkurs Matematyczny dla uczniów klas V szkoły podstawowej.	57
6.	Konkurs	IV Powiatowy konkurs wiedzy o zawodach „Twój zawód – Twoja kariera”	101
7.	Konkurs	III Powiatowy Konkurs Fryzjerski - „Kreator”	14
8.	Konkurs	Konkurs Matematyczno-Przyrodniczy „Łamigłównki Mądrej główki” dla 6 latków	30
9.	Konkurs	VIII Powiatowy Konkurs „Mały Omnibus”	37
10.	Konkurs	IV Powiatowy Konkurs Czytelniczy dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych pt. “Piękno i różnorodność opisów przyrody w literaturze”	91
11.	Konkurs	Energia odnawialna –szansą przyszłości?	29
12.	Konkurs	Konkurs wiedzy o świecie komputerów	47
13.	Konkurs	Powiatowy Konkurs Fotograficzny „Osobliwości przyrodnicze i kulturowe”	4 nauczycieli
14.	Konkurs	Powiatowy Konkurs Recytatorski „Barwy Jesieni”	65
15.	Konkurs	Powiatowy Konkurs „Spartakiada ekologiczno historyczna”	226
16.	Konkurs	Powiatowy Konkurs Recytatorski Poezji Marii Konopnickiej	31
17.	Konkurs	Powiatowy Konkurs na prezentację multimedialną: „Moje życie w moich rękach - w świecie cyberprzestrzeni i multimediiów”	6
18.	Konkurs	Powiatowy Konkurs języków obcych -„Poligłoci są wśród nas...”	253

Ośrodek systematycznie opracowuje, wdraża i ewaluje własne programy doskonalenia zawodowego dla nauczycieli i dyrektorów szkół i placówek oświatowych w powiecie pabianickim. W roku szkolnym 2015/2016 opracowano, wdrożono i zewalutowano program doskonalenia zawodowego nauczycieli „Praca z uczniem zdolnym i ze SPE”. Założeniem tego programu było doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie motywowania uczniów do uczenia się, uwzględniania różnorodnych preferencji uczniów w uczeniu się, planowania i prowadzenia efektywnego kształcenia. Nauczyciele mieli okazję do poznawania różnorodnych metod i form pracy rozwijających zainteresowania uczniów, zasad pracy z uczniem o obniżonych możliwościach intelektualnych, fizycznych i innych.

Tabela Nr 17. Ramowy program doskonalenia zawodowego nauczycieli

Temat/tytuł	Praca z uczniem zdolnym i ze SPE	
Cele ogólne	Doskonalenie warsztatu metodycznego nauczycieli.	
Cele szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie skutecznych metod aktywizujących, mobilizujących ucznia do zaangażowanej nauki • Wdrażanie do praktyki szkolnej nowych metod i technik pracy podnoszących samodzielność i odpowiedzialność ucznia za proces uczenia się • Indywidualizacja pracy z uczniem • Wzbogacanie warsztatu pracy nauczyciela pod kątem rozwijania zdolności i zainteresowań uczniów. 	
Treści kształcenia/ moduły	Nazwa Modułu	Ilość godzin/ nauczycieli
	Praca z uczniem zdolnym	122/338
	IV Powiatowy konkurs wiedzy o zawodach „Twój zawód – Twoja kariera”	7/12
	Wojewódzki Konkurs Geograficzno – Turystyczny dla gimnazjalistów: „Przez łądy, morza i oceany..- Polska i woj. łódzkie	10/60
	Powiatowy Konkurs Geograficzno – Turystyczno – Ekologiczny dla ucz. szkół ponadgimnazjalnych powiatu pabianickiego: „Przez łądy, morza i oceany- Polska i woj. łódzkie	8/7
	VII Powiatowy konkurs Recytatorski „Barwy Jesieni”	5/86
	„Matematyka z Mikołajem” - Konkurs Matematyczny dla uczniów klas V szkoły podstawowej.	8/8
	Powiatowy Konkurs Recytatorski Poezji Marii Konopnickiej	5/12
	IV Powiatowy Konkurs Czytelniczy dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych pt. “Piękno i różnorodność opisów przyrody w literaturze”	12/9
	Energia odnawialna –szansą przyszłości?	3/7
	II Powiatowy Konkurs „Energia odnawialna – szansą przyszłości”	3/5
	Powiatowy Konkurs Językowy 2015/2016 „Poligłoci są wśród nas...”	10/38
	Muzyka i instrumenty perkusyjne – zabawy rozwijające kreatywność dziecka	8/ 8
	Krok do twórczości – praca twórcza z małym dzieckiem	8/11
	Z kulturą przez wieki. Seminarium poetycko- muzyczne	5/9
	III Powiatowy Konkurs Fryzjerski - „Kreator”	5 / 8
	Konkurs Matematyczno-Przyrodniczy „Łamigłówki Mądrej główki”	5 /20
	III edycja Spartakiady Historyczno – Ekologicznej	5 / 9
	VIII Powiatowy Konkurs „Mały Omnibus”	5 /20
	Wycieczka ekologiczna do Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki	10/9
	Praca z uczniem ze SPE	67/209
	Model pracy z uczniem z chorobą przewlekłą	4/13
	Dziecko z obniżoną sprawnością motoryczną	6/12
	Model pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole podstawowej i gimnazjum (IPET, arkusz WOFU)	4/18
	Bajkoterapia w edukacji	16/19
	Metoda ruchu rozwijającego W. Sherborne	4/26

	Kształcenie uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną	4/8
	Model pracy z uczniem z autyzmem	4/38
	Model pracy z uczniem z ADHD	4/32
	Uczniowie ze SPE w szkołach ogólnodostępnych	4/4
	Obowiązek szkolny i obowiązek nauki	3/4
	Ćwiczenia logopedyczne dla całej klasy pierwszej	4/17
	Uczeń autystyczny w szkole	8/7
	Rozpoznawanie zaburzeń w zachowaniu - profilaktyka zachowań samobójczych	2/11
	RAZEM:	189/547 nauczycieli
Sposoby realizacji programu	Formy doskonalenia: konkursy, kursy doskonalące, warsztaty metodyczne, zajęcia otwarte, szkolenia rady pedagogicznej, konferencje, konsultacje. Metody i formy pracy: wykłady, ćwiczenia praktyczne, metody aktywizujące, plenum, praca w grupach w parach i indywidualna	
Zasady rekrutacji uczestników, adresat	Strona www PODNiDM, przekazywanie informacji nauczycielom przez doradców, poczta elektroniczna, kolportowanie formy papierowej oferty	
Narzędzia ewaluacji	Ankiety, rozmowy z uczestnikami, listy obecności, obserwacje	
Zalecana literatura (przykładowa)	Proponowana na poszczególnych formach doskonalenia przez prowadzących	
Przykładowe materiały dla uczestników	Przygotowane indywidualnie na poszczególne formy	
Ewaluacja programu	Program „Praca z uczniem zdolnym i ze SPE” został zrealizowany wg planu; zaproponowane cele zostały osiągnięte dzięki zastosowanym sposobom oraz metodom pracy, co potwierdzają w dokumentach sprawozdawczych, tj. sprawozdaniach statystycznych, opisowych, ankietach ewaluacyjnych i in. ich realizatorzy.	

W roku szkolnym 2015/2016 zgodnie z podpisanym porozumieniem ośrodek realizował proces kompleksowego wspomaganie w 9 placówkach, a mianowicie w:

- a) jednej szkole ponadgimnazjalnej,
- b) dwóch gimnazjach,
- c) trzech szkołach podstawowych,
- d) trzech przedszkolach.

Tematyka wspomaganie była zróżnicowana i dotyczyła następujących obszarów:

- a) budowa koncepcji pracy placówki,
- b) techniki uczenia się i metody motywujące do nauki,
- c) współpraca z rodzicami,
- d) kształtowanie odpowiedzialnego zachowania uczniów,
- e) umiejętność wyciągania wniosków z własnej pracy,
- f) nauczyciel 45+.

Proces kompleksowego wspomaganie był realizowany w oparciu o Ramowe Programy Kompleksowego Wspomaganie opracowani przez dyrektora i nauczycieli konsultantów PODNiDM oraz animatorów. Każdy ramowy program został wnikliwie omówiony przez dyrektora PODNiDM w Pabianicach z dyrektorem szkoły/przedszkola i jego nauczycielami, a następnie zatwierdzony przez obie strony do realizacji (porozumienie). W realizowanym procesie wspomaganie położono nacisk na pogłębioną diagnozę, proces planowania działań i przewidywanych efektów. Wiodącymi formami realizacji doskonalenia w ramach wspomaganie były warsztaty oraz konsultacje indywidualne i grupowe z udziałem animatora lub eksperta. Wdrażanie zdobytej wiedzy przez nauczycieli odbywało się w postaci zajęć otwartych, do których wspólnie z animatorem lub ekspertem konstruowane były odpowiednie scenariusze. Do uzyskanych efektów wdrażania zaliczyć można także zmodyfikowane plany nauczania, scenariusze zajęć, wspólnie opracowany Uczniowski Regulamin Zachowania, czy zmodyfikowany system oceniania zachowania.

Celem ogólnym każdego RPKW było:

- a) podniesienie jakości pracy szkoły w wybranym obszarze,
- b) zmiana w dotychczasowej praktyce szkolnej z własnymi uczniami,
- c) zintegrowanie społeczności szkolnej wokół podejmowanych działań.

W roku szkolnym 2015/2016 procesy wspomaganie zakończono w 4 placówkach, a w pozostałych 5 placówkach będą kontynuowane w kolejnym roku szkolnym.

Tabela Nr 18. Kompleksowe wspomaganie realizowane w ramach oferty edukacyjnej w roku szkolnym 2015/2016

Lp.	Szkoła/ Przedszkole	Temat Ramowego Programu Kompleksowego Wspomagania	Zrealizowana ilość godzin/ Planowana ilość godzin wsparcia	Ilość osób objętych wspomaganiem	Okres wspomagania
Zakończone formy wsparcia					
1	Przedszkole Miejskie Nr 15 w Pabianicach	Koncepcje i metody aktywizujące dzieci oraz korzystnie wpływające na ich rozwój	182	8	05.11.2014 - 31.08.2016
2	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Konstantynowie Łódzkim	Ocenianie kształtujące	83	14	03.12.2014 - 31.08.2016
3	Gimnazjum w Lutomiersku	Współpraca z rodzicami	98	20	01.09. 2015 - 31.08.2016
4	Szkoła Podstawowa Nr 5 w Pabianicach	Motywowanie uczniów do nauki	19	23	rezygnacja szkoły
Realizowane formy wsparcia					
5	Szkoła Podstawowa w Bychlewie	Kształtowanie odpowiedzialnego zachowania uczniów.	117	18	5.10.2015 - 30.03.2017
6	Przedszkole Miejskie Nr 2 w Pabianicach	Techniki uczenia się i metody motywujące do nauki	187	9	01.10.2015 - 30.12.2016
7	Przedszkole Miejskie Nr 4 w Pabianicach	Budowa koncepcji pracy przedszkola	111	23	01.10.2015 - 30.12.2016
8	Gimnazjum w Dłutowie	Wykorzystanie metod aktywizujących do realizacji zadań wynikających z wniosków z analizy pracy szkoły	142	15	01.10.2015 - 28.02.2017
9	Zespół Szkół Nr 2 w Pabianicach	Poszerzenie kompetencji nauczycieli w zakresie wykorzystania technologii informacyjnej na lekcjach oraz rozwijania kompetencji twórczych u uczniów	106	8	01.10.2015 - 31.01.2017

3. Informacja pedagogiczna – upowszechnianie przykładów dobrej praktyki, szczególnie poprzez sieci współpracy i samokształcenia

W roku szkolnym 2015/2016 prowadzone były w ośrodku następujące sieci współpracy i samokształcenia:

- Sieć - doradców metodycznych
- Sieć - dyrektorów
- Sieć - ocenianie opisowe w przedmiotach zawodowych

Sieć doradców metodycznych skupiała nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych pracujących w PODNiDM w Pabianicach, a głównym celem jej funkcjonowania było doskonalenie warsztatu pracy w oparciu o wymianę doświadczeń i pogłębianie współpracy, umiejętności niezbędnych do realizacji zadań Ośrodka. W ramach comiesięcznych narad wewnętrznych PODNiDM odbyło się 6 spotkań sieci, w tym 3 spotkania z udziałem specjalistów.

Sieć Dyrektorów podjęła dyskusję na takie tematy, jak: prawo szkolne, archiwizacja danych i prawo autorskie. W ramach 2 spotkań stacjonarnych odbyły się szkolenia z udziałem ekspertów. Jednym z celów pracy sieci było pozyskanie wsparcia ekspertów zewnętrznych w zakresie zarządzania placówką oświatową.

Sieć Ocenianie opisowe w przedmiotach zawodowych powstała jako odpowiedź na Rozporządzenie MEN w sprawie oceniania opisowego w klasach innych niż początkowe klasy szkoły podstawowej. W ramach sieci odbyły się 3 spotkania, w tym jedno z udziałem specjalisty. Celem sieci było wzbogacenie warsztatu pracy nauczycieli przedmiotów zawodowych i wypracowanie zasad oceniania opisowego w ramach przedmiotów zawodowych.

Poza wymienionymi wyżej sieciami, swoją działalność kontynuuje Sieć Bibliotekarzy, która prowadzona była we współpracy ośrodka z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką w Łodzi- Filia w Pabianicach.

Tabela Nr 19. Sieci współpracy i samokształcenia

Lp.	Nazwa sieci	Adresat	Ilość n-li
1.	Ocenianie opisowe w przedmiotach zawodowych	Nauczyciele przedmiotów zawodowych i doradców zawodowych	8
2.	Dokumentacja dyrektora szkoły i przedszkola	Dyrektorzy szkół i placówek oświatowych	12
3.	Jak skutecznie wspierać szkoły i nauczycieli zasobami PODNiDM	Doradcy metodyczni, konsultanci, specjaliści	15
4.	Sieć bibliotekarzy	Nauczyciele bibliotekarze	10

Pracownicy PODNiDM w Pabianicach dbali o opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych i dydaktycznych, zarówno drogą tradycyjną- papierową, jak i elektroniczną.

W roku szkolnym 2015/2016 zostały opracowywane i upowszechniane w formie tradycyjnej i elektronicznej:

- a) sprawozdania z pracy ośrodka,
- b) oferta edukacyjna miesięczna i roczna,
- c) biuletyn metodyczny PODNiDM,
- d) foldery dot. funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego,
- e) kierunki polityki oświatowej państwa,
- f) informacje o kompleksowym wspomaganie oraz o pracy sieci

Na bieżąco publikowane były na stronie internetowej ośrodka i platformie e-learningowej:

- a) scenariusze zajęć,
- b) prezentacje multimedialne z niektórych szkoleń,
- c) regulaminy konkursów prowadzonych przez ośrodek,

- d) informacje nt. środków pozyskanych z WFOŚiGW w Łodzi na realizację zadania z dziedziny edukacja ekologiczna i regionalna.

W Biuletynie Metodycznym Nr 8, który został wydany w 50 egzemplarzach zamieszczone były artykuły świadczące o współpracy nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych z nauczycielami szkół i przedszkoli, szczególnie w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Oprócz wersji papierowej biuletyn ten był dostępny w wersji elektronicznej na stronie internetowej placówki. Na stronie www. ośrodka w aktualnościach upowszechniane były informacje o odbytych formach doskonalenia, konferencjach, konkursach i innych wydarzeniach. Ośrodek promował swoje szkolenia oraz realizowane dla dzieci i młodzieży konkursy przedmiotowe także poprzez własny fanpage na Facebooku.

Systematycznie w lokalnych mediach, to jest w lokalnej prasie oraz w pabianickiej telewizji dostępnej także w Internecie, przedstawiane były wykłady z konferencji, informacje o studiach podyplomowych, linki do programów, zaproszenia na szkolenia.

Strona internetowa ośrodka była regularnie aktualizowana, a oferta edukacyjna była prezentowana zarówno jako roczna jak i na poszczególne miesiące. Ogółem w roku szkolnym 2015/2016

w lokalnej telewizji Pro MOK zostało wyemitowanych w programie „Info Flesz” 1 migawka o działaniach ośrodka, a w cyklu audycji „Z Powiatu” 5 filmów.

Oprócz sieci, uczestnicy innych szkoleń realizowanych przez ośrodek wykorzystywali platformę e-learningową do celów edukacyjnych. Przykładem mogą być kursy dla kandydatów na kierowników wycieczek szkolnych. Platforma e-learningowa służyła także w codziennej pracy współpracownikom ośrodka – doradcom metodycznym i specjalistom jako źródło aktualnie obowiązujących w placówce procedur oraz druków/formularzy.

Ośrodek prowadząc działalność edukacyjną, dbał o to, by uczestnicy szkoleń mieli dostęp do aktualnej literatury adekwatnej do tematyki zajęć, a także otrzymali materiały informacyjno-dydaktyczne zgodne z programem szkolenia, w którym brali udział. W roku szkolnym 2015/2016 pomieszczenie nr 14 zostało przeznaczone na bibliotekę ośrodka, w której uczestnicy szkoleń mogli korzystać z następujących zasobów:

- a) książki z zakresu pedagogiki, psychologii, dydaktyki, metodyki,
- b) podręczniki szkolne, poradniki metodyczne, scenariusze lekcji,
- c) programy nauczania do wszystkich typów szkół i etapów kształcenia,
- d) czasopisma pedagogiczne ,
- e) publikacje Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie,
- f) informatory, raporty i publikacje Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz OKE w Łodzi,
- g) zestawienia bibliograficzne do różnych obszarów tematycznych opracowane przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Łodzi Filia w Pabianicach,
- h) materiały dydaktyczne opracowane przez nauczycieli konsultantów, doradców metodycznych i specjalistów.

4. Koordynowanie pracy doradców

Planowanie procesu dokumentowania programów i form doskonalenia rozpoczyna się od ustalenia potrzeb środowiska oświatowego w zakresie doskonalenia zawodowego i procesów rozwojowych.

Diagnozy potrzeb rozwojowych nauczycieli w roku szkolnym 2015/2016 dokonano poprzez:

- a) prowadzenie na bieżąco badań z zastosowaniem ankiet diagnostyczno – ewaluacyjnych podczas prowadzonych szkoleń,
- b) rozmowy i wywiady z uczestnikami szkoleń, dyrektorami szkół i placówek podczas konferencji powiatowych, np. inauguracyjnych działalność PODNiDM, czy Targach edukacyjnych dla dyrektorów szkół, przedszkoli i przedstawicieli JST,
- c) okresowo prowadzone badania ankietowe

Planowanie i dokumentowanie pracy placówki odbywało się na 2 poziomach:

- a) poziom indywidualny nauczyciela konsultanta, doradcy metodycznego, specjalisty
- b) poziom ośrodka.

Na poziomie nauczyciela konsultanta/doradcy metodycznego/specjalisty obowiązuje:

- a) opracowanie rocznego planu pracy dydaktycznej oraz ramowego programu do każdej zaplanowanej formy doskonalenia,
- b) dokumentowanie przebiegu procesu wdrażania form doskonalenia,
- c) dokumentowanie ewaluacji realizowanych form doskonalenia,
- d) dokumentowanie procesu planowania i wdrażania oraz ewaluacji programu kompleksowego wspomaganie w danej placówce,
- e) sprawozdanie miesięczne z realizacji zadań.

Na poziomie instytucji dokumentowaniu podlega planowanie pracy Ośrodka, wdrażanie programów i form doskonalenia, ewaluacja realizowanych programów i form oraz organizacja nadzoru pedagogicznego. Potwierdzają to dokumenty takie, jak:

- a) roczny plan pracy ośrodka z ofertą edukacyjną,
- b) miesięczne oferty edukacyjne,
- c) sprawozdanie z realizacji planu pracy ośrodka w danym roku szkolnym,
- d) programy doskonalenia zawodowego dla nauczycieli,
- e) sprawozdania z realizacji i ewaluacji programów doskonalenia zawodowego dla nauczycieli,
- f) roczny plan nadzoru pedagogicznego,
- g) sprawozdanie z nadzoru pedagogicznego,
- h) sprawozdania półroczne i roczne z pracy poszczególnych nauczycieli konsultantów, doradców metodycznych i specjalistów,
- i) sprawozdania z badań wewnętrznych ośrodka.

W roku szkolnym 2015/2016 opracowano procedurę dotyczącą planowania, wdrażania i ewaluacji form doskonalenia oraz procedurę realizacji kompleksowego wspomaganie.

W ośrodku prowadzony był stały monitoring procesu planowania i dokumentowania, uwzględniane były wnioski i rekomendacje pracowników i współpracowników w zakresie zmian i modyfikacji dokumentacji oraz procedur planowania.

Ewaluacja programów jak i form doskonalenia zawodowego nauczycieli odbywa się na poziomie indywidualnym nauczyciela konsultanta/doradcy metodycznego/specjalisty oraz na poziomie Ośrodka. Wyniki ewaluacji prowadzonych form doskonalenia wskazują na wysoką jakość oferowanych usług edukacyjnych. Z badań ewaluacyjnych przeprowadzonych w ramach nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2015/2016 wynika, że spośród 893 przebadanych w tym czasie osób, około 97-98% badanych wysoko ocenia zawartość merytoryczną szkoleń, około 95-96% wskazuje na dobre i bardzo dobre przygotowania prowadzących, a około 96% uczestników wysoko ocenia przydatność szkoleń w praktyce zawodowej. Szczegółowy obraz wyników tej ewaluacji przedstawia tabela nr 20.

Tabela Nr 20. Wyniki ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2015/2016

Ewaluacja wewnętrzna za miesiące wrzesień – grudzień 2015r. w liczbach bezwzględnych (643 osoby)										
<i>(Cyfra 1 oznacza najniższą wagę, natomiast cyfra 5 wagę najwyższą)</i>	1	%	2	%	3	%	4	%	5	%
Zawartość merytoryczna szkolenia	-	-	1	0%	9	1%	73	11%	550	86%
Przygotowanie prowadzącego szkolenia	-	-	1	0%	3	0%	48	7%	573	89%
Przydatność tematyki szkolenia w pracy zawodowej	-	-	1	0%	8	1%	61	9%	557	87%
Sposób prowadzenia zajęć	-	-	0	0%	6	1%	31	5%	446	69%

Ewaluacja wewnętrzna za miesiąc styczeń – czerwiec 2016r. w liczbach bezwzględnych (250 osób)										
(Cyfra 1 oznacza najniższą wagę, natomiast cyfra 5 wagę najwyższą)	1	%	2	%	3	%	4	%	5	%
Zawartość merytoryczna szkolenia	-	-	-	-	3	1%	33	13%	213	85%
Przygotowanie prowadzącego szkolenia	-	-	-	-	1	0%	14	6%	224	89%
Przydatność tematyki szkolenia w pracy zawodowej	-	-	-	-	6	2%	24	10%	217	86%
Inne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5. Nadzór pedagogiczny nad pracą doradców metodycznych

W ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego dyrektora PODNIDM realizowane były zadania kontrolne, wspierające oraz ewaluacja wewnętrzna. Zgodnie z planem nadzoru kontrola dotyczyła w szczególności:

- a) realizacji oferty edukacyjnej PODNiDM na rok szk. 2015/2016 w zakresie zgodności z przepisami prawa, gł. kierunkami polityki MEN oraz potrzebami środowiska,
- b) realizacji programów i organizacji form doskonalenia,
- c) prowadzenia ewaluacji szkoleń pod kątem jakości organizacji procesów edukacyjnych,
- d) wykorzystania wniosków i opinii osób i instytucji zewnętrznych do doskonalenia procesów edukacyjnych,
- e) przestrzegania systemu dokumentowania przebiegu procesu planowania, wdrażania oraz ewaluacji realizowanych programów i form doskonalenia.

Kontroli w ramach nadzoru pedagogicznego podlegały m.in.:

- a) oferta Edukacyjna Ośrodka
- b) programy ofert doskonalenia, ich realizacja i ewaluacja
- c) realizacja kompleksowego wspomagania w szkołach i placówkach oświatowych
- d) dokumentacja z realizacji zadań naucz. konsultantów, doradców i specjalistów, w tym- ewaluacja i sprawozdania z form doskonalenia

W zakresie wspomagania pracy nauczycieli doradców metodycznych i konsultantów w roku szkolnym 2015/2016 prowadzona była sieć doradców metodycznych, w ramach której realizowane były narady wewnętrzne: narada nr 1 - spotkanie inauguracyjne pracą ośrodka, w ramach narady nr 2 odbyły się szkolenia dot. nowych przepisów prawa określających zasady oceniania uczniów oraz uzasadnienia potrzeby wprowadzania oceniania kształtującego do szkół, w ramach sieci szkolenie na temat: "Doradca metodyczny jako coach i trener", na którym omówiono podstawowe zasady coachingu i przykładowe metody i narzędzia trenera/coacha w pracy z dorosłymi, wykorzystanie portali edukacyjnych, platformy e-learningowej, coaching i mentoring jako podstawa wspierania rozwoju zawodowego nauczycieli w nowym modelu przywództwa oraz coaching jako forma wsparcia rozwoju uczniów, naradę nr 3 poświęcono omówieniu rozporządzenia MEN dot. akredytacji placówek doskonalenia oraz pracy nad wnioskiem do ŁKO o akredytację ośrodka. Przydzielono zadania do wykonania przez zespół doradców, konsultantów, specjalistów. W ramach doskonalenia w sieci odbyło się szkolenie " Rozwijanie umiejętności coachingowych i trenerskich" , podsumowanie pracy ośrodka w I semestrze z omówieniem sprawozdań półrocznych Punktu Konsultacyjnego, kompleksowego wspomagania miało miejsce na naradzie nr 4, w ramach sieci doradców podczas kolejnej narady nr 5 przeprowadzono szkolenie na temat "Ustawy o ochronie praw autorskich - w pracy doradcy i nauczyciela", w marcu zorganizowano IX Ekologiczno-Przyrodnicze Targi Edukacyjne pod hasłem: "Ekologia i ochrona środowiska w edukacji szkolnej", gdzie zaprezentowano

ofertę partnerów: Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, Ogrodu Zoologicznego w Łodzi, Ogrodu Botanicznego w Łodzi, Ośrodka Edukacji Ekologicznej, Nadleśnictwa Kolumna, Leśnictwa Miejskiego w Łodzi, w kwietniu odbyło się I Forum Liderów Edukacji Powiatu Pabianickiego pod hasłem "Szkoła - społecznością uczącą się". Tematy wykładów: Neurodydaktyka w praktyce szkolnej, Uczeń w roli badacza przyrody, Nowoczesne technologie w nauczaniu przyrody, matematyki, podsumowanie Forum stanowiła SESJA WORLD CAFE w zakresie tematyki: Neurodydaktyka w szkole, Edukacja przyrodniczo – matematyczna, Uczniowie społecznością uczącą się, Nauczyciele społecznością uczącą się, zatwierdzeniu RPKW i harmonogramów zaplanowanych działań poświęcona była narada nr 6. Dzieleno się refleksjami z dotychczasowych realizacji. Omówiono narzędzia i wskaźniki oceny realizacji zadań oraz sposoby dokumentowania i monitorowania realizacji, na naradzie nr 7 w ramach sieci zorganizowano szkolenie pt. "Edukacji matematycznej i przyrodniczej w kształceniu ogólnym w świetle badań IBE", tematem narady nr 8 i 9 było podsumowanie pracy ośrodka za rok szkolny 2015/2016 oraz opracowanie planu pracy i oferty edukacyjnej na nowy rok szkolny.

Z realizacji planu nadzoru pedagogicznego w roku szk. 2015/2016 sformułowano następujące wnioski i rekomendacje:

- a) dbać o wysoki poziom merytoryczny szkoleń, m.in. poprzez podwyższanie własnych kwalifikacji oraz zatrudnianie zewnętrznych ekspertów/specjalistów,
- b) wykorzystywać zasoby środowiska lokalnego przy planowaniu oferty szkoleń,
- c) odpowiadać na bieżąco na zapotrzebowanie dyrektorów i nauczycieli powiatu pabianickiego, dokonując stosownej modyfikacji oferty edukacyjnej ośrodka,
- d) kontynuować szkolenia z zakresu edukacji językowej, matematyczno-przyrodniczej i ekologicznej oraz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży,
- e) kontynuować szkolenia i konsultacje w obszarze awansu zawodowego oraz organizacji wycieczek szkolnych,
- f) wzbogacać procesy edukacyjne poprzez stosowanie atrakcyjnych form i metod pracy,
- g) zapewniać niezbędne materiały szkoleniowe dla uczestników,
- h) uprościć dostęp do platformy e-learningowej.

Przeprowadzona w 2016r. ewaluacja wewnętrzna obejmowała obszar - organizacja procesów edukacyjnych i ich wpływ na rozwój osób/institucji zewnętrznych korzystających z oferty ośrodka. Badania ewaluacyjne prowadziły osoby wskazane w harmonogramie, wchodzące w skład Zespołu ds. Ewaluacji Wewnętrznej. Wykorzystano wszelkie informacje zebrane przez wszystkich doradców metodycznych, specjalistów i konsultantów PODNiDM w Pabianicach podczas szkoleń różnego typu w wybranych okresach roku szkolnego 2015/2016. W procesie ewaluacji wykorzystano następujące metody i narzędzia badawcze oraz źródła informacji:

- a) metody badawcze (wg M. Łobockiego):
  - analizy dokumentów
  - sondażu
  - dialogowa
  - obserwacji
- b) narzędzia badawcze:
  - kwestionariusze ankiet ewaluacyjno- diagnostycznych
  - kwestionariusz wywiadu
  - arkusze zbiorcze danych
- c) źródła informacji:
  - opinie i rekomendacje o szkoleniach (pisemne i ustne)
  - listy obecności
  - wypracowane materiały metodyczne, dydaktyczne
  - materiały konferencyjne
  - strona internetowa

- dyrektor
- główny konsultant
- inne

Próba badawczą było łącznie około 893 nauczycieli i dyrektorów szkół wszystkich poziomów edukacyjnych oraz przedszkoli powiatu pabianickiego, uczestników różnorodnych form doskonalenia. Około 643 nauczycieli poddanych było badaniom ankietowym w okresie wrzesień – grudzień 2015r. oraz około 250 nauczycieli i dyrektorów w okresie styczeń – czerwiec 2016r.

Na podstawie przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej, odnosząc się do zaproponowanych kryteriów sformułowano następujące wnioski:

- a) procesy edukacyjne w PODNiDM są zorganizowane w sposób sprzyjający rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki,
- b) jakość organizacji procesów edukacyjnych i stopień ich oddziaływania na rozwój osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty ośrodka zostały wzmocnione między innymi - dzięki dopasowywaniu ich do zapotrzebowań konkretnej szkoły czy przedszkola w postaci kompleksowego wspomaganie, zarówno co do tematyki, sposobów i czasu trwania kompleksowego wspomaganie; procesy edukacyjne prowadzone przez ośrodek zyskały również na jakości dzięki zatrudnieniu kolejnych specjalistów do realizacji nowych wyzwań,
- c) prowadzone przez PODNiDM w Pabianicach kompleksowe wspomaganie szkół i placówek, większość form doskonalenia z oferty edukacyjnej, w tym oferta wspierająca pracę z uczniem zdolnym (konkursy) – warto rekomendować do kontynuowania w następnych latach.

6. Organizowanie działań na rzecz rozwoju i awansu zawodowego nauczycieli

Odpowiadając na potrzeby środowiska oświatowego we współpracy z Wyższą Szkołą Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi podjęto realizację studiów podyplomowych z zakresu Oligofrenopedagogiki oraz z zakresu Zarządzania oświatą i dydaktyki przedsiębiorczości. Studia z Oligofrenopedagogiki w roku szkolnym 2015/2016 ukończyło 28 nauczycieli, dyrektorów i wicedyrektorów z terenu powiatu pabianickiego i okolic. Studia z zakresu Zarządzania oświatą i dydaktyki przedsiębiorczości będą kontynuowane w kolejnym roku szkolnym.

Zorganizowano także kurs doskonalący „Od stażysty do dyplomowanego – czyli awans zawodowy nauczycieli”. Przeprowadzono szereg konsultacji indywidualnych dla nauczycieli na poszczególne stopnie awansu zawodowego, opiekunów stażu, dyrektorów w zakresie przepisów prawa dot. awansu zawodowego, dokumentowania ścieżek rozwoju zawodowego, sporządzania dokumentacji, w tym opisów i analiz oraz prezentacji dorobku zawodowego. Działaniem na rzecz rozwoju nauczycieli było zorganizowanie czterech kursów języków obcych: „Kurs języka angielskiego na poziomie A1 - podstawowym”, „Kurs języka angielskiego na poziomie A2 niższym średnio-zaawansowanym”, „Kurs języka angielskiego na poziomie A2 niższym średnio zaawansowanym” oraz „Kurs języka niemieckiego.

W roku szkolnym 2015/2016 odbyły się również dwie edycje kursu doskonalącego dla kandydatów na kierowników wycieczek szkolnych oraz szkolenia dla nauczycieli nt. uprawnień emerytalnych i zdrowotnych i nt. „Prawo wewnątrzszkolne ze szczególnym uwzględnieniem statutu szkoły”, prowadzone przez Wizytatora z Kuratorium Oświaty w Łodzi. Wśród tematyki szkolenia rad pedagogicznych najczęściej zamawianym było szkolenie nt. „Przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu” (5 szkoleń).

7. Inne działania PODNiDM w Pabianicach

1. Współpraca ośrodka z JST

W roku szkolnym 2015/2016 ośrodek aktywnie współpracował ze wszystkimi jednostkami samorządu terytorialnego z terenu powiatu pabianickiego. Na przełomie sierpnia – września 2015r. podczas

zebrań organów prowadzących z dyrektorami szkół i placówek oświatowych przekazano ofertę edukacyjną na rok szkolny 2015/2016r. Jednostki samorządu terytorialnego w każdym roku kalendarzowym przekazują dotacje celowe dla Powiatu Pabianickiego na utrzymanie ośrodka. Pozwalają one na pokrycie kosztów zatrudnienia doradców metodycznych, specjalistów i częściowo głównego konsultanta oraz na częściowe dofinansowanie kosztów energii elektrycznej i gazu lub dofinansowanie kosztów konserwacji sprzętu informatycznego.

W 2016r. ośrodek pozyskał następujące dotacje dla Powiatu Pabianickiego:

- a) dotacja z Gminy Dłutów 3 450,00zł
- b) dotacja z Gminy Lutomiersk 10 000,00zł
- c) dotacja z Gminy Ksawerów 3 000,00zł
- d) dotacja z Gminy Pabianice 8 000,00zł
- e) dotacja z Gminy Dobroń 5 000,00zł
- f) dotacja z Gminy Konstantynów Łódzki 7 280,00 zł
- g) dotacja od Miasta Pabianice 50 000,00zł

2. Współpraca ośrodka z partnerami społecznymi

W roku szkolnym 2015/2016 ośrodek efektywnie współpracował z wieloma partnerami na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych pabianickich nauczycieli i kadry zarządzającej. Współpracę i wymianę doświadczeń z instytucjami oświatowymi i ośrodkami doskonalenia nauczycieli w roku szkolnym 2015/2016 prowadzono z:

- a) Kuratorium Oświaty w Łodzi (np. realizacja Wojewódzkiego Konkursu Geograficzno – Turystycznego „Przez lądy, morza i oceany...”, szkolenie z udziałem wizytatorów, udział przedstawicieli w konferencjach);
- b) przedszkolami, szkołami podstawowymi, gimnazjami i ponadgimnazjalnymi powiatu pabianickiego (np. udział w wielu uroczystościach szkolnych, udostępnianie sal na organizację konkursów, szkoleń);
- c) samorządami lokalnymi – Powiatem Pabianickim, Gminą Miejską Pabianice, Gminą Konstantynów Łódzki, Gminą Dobroń, Gminą Ksawerów, Gminą Dłutów, Gminą Lutomiersk i Gminą Pabianice;
- d) Radą Programową Ośrodka;
- e) instytucjami związanymi z oświatą – MDK w Pabianicach, MOK w Pabianicach, Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi w Pabianicach i w Konstantynowie Łódzkim (np. współorganizacja konkursów, imprez);
- f) Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Łodzi (np. udział w spotkaniu Rady Konsultacyjnej, realizacja zadań egzaminatorów OKE przez konsultantów i doradców);
- g) placówkami doskonalenia nauczycieli – ŁCDNiKP w Łodzi, WODN w Piotrkowie Trybunalskim (np. wykład na podsumowaniu konkursu geograficznego, udział w I Forum Liderów Edukacji);
- h) Wojewódzką Biblioteką Pedagogiczną w Łodzi – Filia w Pabianicach (np. współprowadzenie sieci bibliotekarzy);
- i) Miejskimi Bibliotekami Publicznymi w Pabianicach (np. współorganizacja konkursu „Barwy jesieni”);
- j) Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Łodzi (np. przedstawiciel w Radzie Programowej);
- k) Wyższą Szkołą Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi i Wyższą Szkołą Komunikowania Politologii i Stosunków Międzynarodowych w Warszawie (np. porozumienie o współpracy);
- l) Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie (np. udział w konferencji inaugurującej pracę ośrodka, udział pracowników w PODNiDM w szkoleniach);
- m) Szkołą Języków Obcych British Centre w Łodzi (np. organizacja szkolenia);
- n) Firmą Synapia sp. z o.o Systemy Nauczania i Prezentacji Interaktywnych w Łodzi (np. współorganizacja szkoleń);
- o) Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (np. dotacja na zadanie z dziedziny edukacji ekologicznej);

- p) Nadleśnictwem Kolumna, Zespołem Parków Krajobrazowych województwa łódzkiego, Ogrodem Zoologicznym w Łodzi, Ogrodem Botanicznym w Łodzi, Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej w Łodzi (np. organizacja Targów Ekologiczno – Przyrodniczych);
- q) Polskim Towarzystwem Suicydologicznym, Ośrodkiem Mediacji, Negocjacji i Interwencji kryzysowej (np. punkt konsultacyjny)
- r) Pabianickim Centrum Psychiatrycznym (np. organizacja szkoleń eksperckich np. w ZS Nr 2 w Pabianicach);
- s) Powiatowym Urzędem Pracy w Pabianicach (np. jury komisji konkursowej);
- t) Komendą Powiatową Policji w Pabianicach (np. organizacja szkoleń eksperckich);
- u) Sztabem Ratownictwa Medycznego w Pabianicach (np. organizacja szkoleń eksperckich);
- v) Wolters Kluwer - wydawcą miesięcznika Dyrektor szkoły (np. patronat medialny nad I Forum Liderów Edukacji);

3. Współpraca z WFOŚiGW w Łodzi

W okresie wrzesień 2015r. – czerwiec 2016r. PODNiDM w Pabianicach rozliczył piątą dotację ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację zadania „Ekologia i ochrona środowiska w konkursach i szkoleniach PODNiDM w Pabianicach” w wysokości 7 675,00zł. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 7 973,67zł. W zadaniu wzięły udział przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, placówki oświatowe powiatu pabianickiego i woj. łódzkiego.

W wyniku realizacji zadania osiągnięto efekty:

Efekty rzeczowe:

- a) przeprowadziliśmy 8 konkursów dla dzieci i młodzieży o tematyce ekologicznej;
- b) zorganizowaliśmy wycieczkę ekologiczną do Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki
- c) zorganizowaliśmy wykład o tematyce ekologiczno – przyrodniczej dla uczniów – finalistów i laureatów Wojewódzkiego i Powiatowego Konkursu Geograficznego „Przez lądy, morza i oceany ...”
- d) zorganizowaliśmy seminarium o tematyce przyrodniczo – ekologicznej dla dyrektorów i nauczycieli szkół i placówek oświatowych powiatu pabianickiego

Efekty ekologiczne:

- a) wzrost poziomu wiedzy z zakresu ochrony środowiska i świadomości ekologicznej
- b) wykształcenie postaw proekologicznych oraz indywidualnej odpowiedzialności za środowisko u około 1300 osób – dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz nauczycieli i dyrektorów szkół i placówek oświatowych.

4. Dokonywane modernizacji i uzupełnianie bazy dydaktycznej uwzględniające aktualne potrzeby placówki i postęp techniczny

W 2016r. zakupiono laptop Lenowo i drukarkę kolorową (Brother J 105) celem wymiany sprzętu, który z powodu uszkodzenia został zlikwidowany. Dwa z urządzeń wielofunkcyjnych znajdujących się w ośrodku są dzierżawione, a w ramach umowy realizowany jest ich bieżący serwis i naprawa. W lipcu 2016r. wyremontowano salę konferencyjną (malowanie ścian), salę warsztatową nr 12 (malowanie ścian, wymiana wykładziny podłogowej), kuchnię (malowanie ścian, położenie płytek ściennych). Ponadto zakupiono zmywarkę i klimatyzator do sali konferencyjnej.